

Stuivenbergsite

De site van het Stuyvenbergziekenhuis ligt in Antwerpen-Noord, tussen de Lange Beeldekenstraat, Pothoekstraat, Boerhaavestraat en Pesthofstraat en is ongeveer 5 hectare groot. De gedeeltelijke verhuus van het ziekenhuis in 2023 geeft de kans om de site te herontwikkelen tot een plek met een mix van stedelijke diensten, woningen, (sociaal-)economische functies, ... en groene open ruimte. Zo kan het project mee zorgen voor de heropwaardering van heel Antwerpen-Noord.

Waarom dit project?

In 2016 besliste het Ziekenhuis Netwerk Antwerpen (ZNA) om het Stuyvenbergziekenhuis in 2023 te verhuizen naar het nieuwe ZNA Cadix op Kop Spoor Noord. Het psychiatrisch ziekenhuis blijft op de Stuyvenbergsite.

De verhuus van het ziekenhuis biedt een unieke kans om de site te herontwikkelen als een strategisch en duurzaam stadsvernieuwingsproject en een hefboom voor de wijk Antwerpen-Noord.

Antwerpen-Noord is een 'aankomstgebied' met verouderde woningen en een tekort aan groene open ruimte. De wijk kent een groot verloop van bewoners: 'sociale stijgers' verhuizen uit de wijk zodra ze voldoende financiële middelen hebben en vooral zwakke sociale groepen en recente nieuwkomers blijven in de wijk wonen.

De Stuyvenbergsite biedt een unieke kans om de ruimtelijke en socio-economische opwaardering in de wijk te ondersteunen. De historische functie

als ziekenhuis zal een nieuwe en hedendaagse vertaling moeten krijgen als 'verzorger voor de wijk' en een nieuwe eigenheid van de site helpen bepalen.

Wat gebeurt er?

De Stuivenbergsite krijgt een mix van stedelijke en economische functies met wonen, omringd door groene tuinen die van zonsopgang tot zonsondergang open zijn.

Stap voor stap

Het terrein van het oude ziekenhuis is groot en complex. Daarom zal er gewerkt worden in verschillende fases. Zo worden niet alle keuzes in één keer gemaakt, is niet al het budget meteen beschikbaar en krijgt de nieuwe toekomst van het terrein stap voor stap vorm.

Een stukje afbreken

Het 'ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) 2060' legt op dat minstens 60% van het terrein open en groene ruimte moet zijn. Daarom is het nodig om bepaalde (stukken van) gebouwen af te breken. Zo is het de ambitie om het volledige hoofdgebouw uit de jaren 80 af te breken net als het mortuarium in de Boerhaavestraat en de bijbouwen aan de ronde torens. Zo maken we een grote open ruimte die het hele terrein veel openheid en ademruimte geeft, net zoals het vroeger was. Uiteraard kunnen we pas afbreken na vertrek van het ziekenhuis. De afbraak van het hoofdgebouw uit de jaren 80, in het zuidelijke deel van het terrein dicht bij de Lange Beeldekensstraat, is de grootste brok. Aansluitend op de sloopwerf zal hier een ondergrondse parking worden voorzien.

Voor de renovatie van het gebouw wordt er nog gepuzzeld aan een goede match tussen de geplande invullingen en het gebouw alsook aan een slimme fasering.

Stedelijke functies

Na de sloopwerken en na de bouw van de parking kan de renovatiewerf van de geplande vier stedelijke functies volgen in het centrale deel van de site. Er zullen vier stedelijke diensten komen in het centrale deel:

- o een jeugdwerking
- o een kinderdagverblijf
- o een Huis van het Kind (het vroegere Kind & Gezin)
- o de opleiding HBO5-verpleegkunde en het zorglab van het Stedelijk Onderwijs Antwerpen

Wonen en (sociaal-)economische invullingen

Rondom de stedelijke diensten is er nog heel wat ruimte voor een economische ontwikkeling en voor een woonontwikkeling.

De economische invullingen en de ruimten voor wonen zijn ook nog toekomstmuziek en behoren tot een fase waarin de stad via oproepen privépartners zal zoeken. Deze ruimten zullen voorlopig ook een tijdelijke invulling krijgen, als er een tijdelijke uitbater gevonden wordt. Op die manier willen we beantwoorden aan de vraag naar 'horeca en winkels' maar ook naar 'vrije tijd en ontmoeting'. Die invullingen stonden hoog in de top drie van de bewonersbevraging die we deden tijdens het publieksmoment eind 2019.

Met een mix van publieke en private, sociale en commerciële functies wil de herontwikkeling van de Stuivenbergsite zo veel mogelijk buurt- en stadsbewoners aanspreken, zowel in de tussentijd als bij de definitieve realisatie.

Tijdelijke invulling 2024-2026

Dit stuk van de site wordt tijdelijk ingevuld in de periode 2024-2026 © AG Vespa

Sinds 1 maart 2024 zijn we eigenaar van het gedeelte van de Stuivenbergsite waar voorheen het algemeen ziekenhuis ZNA Stuivenberg was gevestigd.

Van het voorjaar van 2024 tot 2026 zal een stuk van het terrein tijdelijk worden ingevuld. Het gaat om de zuidwestkant van het terrein: het poortgebouw, een stuk van de tuin en vier ronde paviljoenen.

Tuinen met pop-upbar en zomerprogrammatie

Sinds 1 mei 2024 wordt een stuk van de tuin, langs de kant van de Pesthofstraat, al opengesteld. Sinds 31 mei, en tot eind september, vind je een pop-upbar in de tuin. De uitbaters van de bar openen en sluiten de tuin telkens. De bar is zes dagen per week open, van dinsdag tot en met zondag.

Aan de Lange Beeldekenstraat, links van de voormalige spoedingang, is een kleine groenzone vrijgemaakt die altijd toegankelijk is en waar een groot nieuw toekomstbeeld hangt. Daar komen ook nog zitbanken.

De stad zet ook een [zomerprogrammatie](#) op in de tuinen, met focus op evenementen en kleinschalige activiteiten samen met de buurt.

Sitemanager gevonden

In maart 2024 lanceerden we een oproep voor een externe sitemanager voor twee jaar. Die moet de gebouwen en tuin in deze zone kwalitatief invullen en openstellen en beheren.

Het is de ambitie van de stad om ondernemers en vzw's een plek te geven, met aandacht voor

- de verwevenheid met de buurt
- de levendigheid die de invulling met zich meebrengt
- het creëren van een maatschappelijke meerwaarde

De sitemanager organiseert de aanmeldingen van kandidaten en zorgt voor een zo maximaal en permanent mogelijke invulling.

Eind juni werd Entrakt bv aangesteld als sitemanager voor de Stuivenbergsite. We mikken voor de start van de sitemanager op oktober 2024.

Ideeën en voorstellen

Heb je ideeën of voorstellen voor de lente en zomer van 2024? Dan mag je die ons bezorgen op agvespa@antwerpen.be. Let wel, het gaat voor die periode enkel over een stuk van de tuin en sommige gebouwen, die je moet beschouwen als 'tent', zonder elektriciteit of water. Voor die periode komen ook enkel activiteiten overdag in aanmerking.

Ideeën en voorstellen voor nadien zijn ook welkom. Die geven we dan door aan de sitemanager die vanaf 1 oktober 2024 het gebruik van het terrein zal coördineren.

Tijdljn

[1 oktober 2024](#)

Start externe sitemanager

Als alles vlot verloopt, start op 1 oktober 2024 Entrakt als externe sitemanager. Die moet gedurende een periode van twee jaar de gebouwen en tuin in de zone voor tijdelijke invullingen kwalitatief invullen en openstellen en beheren.

[1 mei 2024](#)

Tuinen kant Pesthofstraat open

Stad Antwerpen stelt sinds 1 mei de tuinen van de Stuivenbergsite langs de kant van de Pesthofstraat open voor de buurt. Sinds 31 mei vind je er ook zomerbar Publico, tot eind september.

[1 maart 2024](#)

Sleuteloverdracht

Op 1 maart 2024 vindt de sleuteloverdracht van de Stuivenbergsite plaats, van ZNA naar AG Vespa.

[September 2023](#)

Verhuis naar ZNA Cadix

ZNA Stuivenberg verhuist in september 2023 grotendeels naar ZNA Cadix aan Kop Spoor Noord.

[Juli 2022](#)

Schetsontwerp publieke ruimte

In juli 2022 wordt het eerste ontwerp voor de publieke ruimte van de Stuivenbergsite goedgekeurd. De tuin wordt opgedeeld in vijf verschillende tuinen, met elk hun eigen karakter: een grote stadstuin, publieke voortuin, medicinale tuin, verborgen tuin, en de tuin van het psychiatrisch ziekenhuis. Je leest er alles over in het [nieuwsbericht](#).

[2022 - 2023](#)

Uitwerking ontwerp

In de loop van 2022 en 2023 wordt het ontwerp uitgewerkt en volgen vervolgens de nodige sloop- en bouwaanvragen.

[10 juni 2022](#)

Selectie als pilootproject voor innovatietraject luwte- en geluidsplanning

Het project Stuivenbergsite is geselecteerd als een van de vijf pilootprojecten voor het [innovatietraject luwte- en geluidsplanning](#). In dit traject wordt onderzocht hoe het ontwerp en de ruimtelijke inrichting kunnen zorgen voor een aangename geluidsbeleving.

[Begin 2022](#)

Aanstelling ontwerpteam

Begin 2022 wordt een team van (landschaps)architecten aangesteld voor de herontwikkeling van de Stuivenbergsite.

[Januari 2021](#)

Lancering ontwerpwedstrijd

Team Vlaams Bouwmeester lanceert een open oproep voor een studieopdracht naar de herbestemming van de Antwerpse Stuivenbergsite. Kandidaturen indienen kan tot 12 maart 2021. Geïnteresseerde ontwerpteams vinden de volledige projectomschrijving, selectiecriteria en meer op www.vlaamsbouwmeester.be.

[December 2020](#)

Krijtlijnen herontwikkeling liggen vast

Het vast bureau van het OCMW, eigenaar van site, keurt het algemene kader en de fasering van de herontwikkeling van de Stuivenbergsite goed. Je leest er meer over in dit [nieuwsbericht](#).

[5 oktober 2019](#)

Plan Stuivenberg: ga op rondleiding en ontdek nieuwe ideeën voor deze plek

Zaterdag 5 oktober vindt 'Plan Stuivenberg' plaats en kan je tussen 13 en 17 uur op rondleiding gaan en je mening geven over nieuwe ideeën voor deze plek. Je leest er meer over in het [nieuwsbericht](#) over Plan Stuivenberg.

[Juli 2019](#)

Vervoltraject

De uitgangspunten en het vervoltraject voor de verdere herontwikkeling van de Stuivenbergsite worden goedgekeurd.

[Juni 2018](#)

Krachtlijnen en uitgangspunten projectdefinitie

Het college legt de krachtlijnen en uitgangspunten van de projectdefinitie vast.

[April 2018](#)

Aanstelling ontwerpteam

Het ontwerpteam Stramien & Partners wordt aangesteld. Mede dankzij de conceptsubsidie van het Vlaams Stadsvernieuwingsfonds voeren zij een herbestemmingsonderzoek.

[December 2017](#)

Conceptsubsidie

De herontwikkeling van de Stuivenbergsite krijgt een conceptsubsidie van 90.000 euro van het Vlaams Stadsvernieuwingsfonds.

[Najaar 2017](#)

Vorbereidend werk

Er vinden voorbereidend studiewerk (cultuur-historisch onderzoek) en terreininventarisaties (asbestinventarisatie, bodemonderzoek, inventarisatie waardevolle bomen) plaats, net zoals overleg met publieke partners.

[2016](#)

Beslissing verhuis

Ziekenhuis Netwerk Antwerpen (ZNA) beslist om het algemeen ziekenhuis Stuivenberg te verhuizen naar het nieuwe ZNA Cadix op Kop Spoor Noord. Het psychiatrisch ziekenhuis en een polikliniek blijven op de Stuivenbergsite.

[1877 – 1884](#)

Bouw van het ziekenhuis

Het ziekenhuis wordt gebouwd in opdracht van de stad Antwerpen. De uitbreiding van de stad in de 19de eeuw zorgt voor een toename van de bevolking en dus ook voor een grotere zorgbehoefte. Het ontwerp was zeer vooruitstrevend met centrale dienstgebouwen en ronde ziekenpaviljoenen omringd door ruime tuinen. Het ziekenhuis werd nadien voortdurend veranderd en uitgebreid. Zo werd in 1907 een Bewaarhuis voor geesteszieken geopend dat later zou uitgroeien tot een gerenommeerd psychiatrisch ziekenhuis. De site is opgenomen in de inventaris van bouwkundig erfgoed.

Downloads

Documenten

[Verslag vragen en antwoorden toekomstplannen Stuivenbergsite - infomoment 15 januari 2024](#)

[Presentatie toekomstplannen Stuivenbergsite - infomoment 15 januari 2024](#)

[Terugblik op publieksmoment Plan Stuivenberg \(30 januari 2022\) met weergave van alle ideeën en participatie](#)

[Nieuwsbrief Plan Stuivenberg - januari 2022](#)

[Nieuwsbrief Plan Stuivenberg - maart 2021](#)

[Infopanelen publieksmoment Plan Stuivenberg - 5 oktober 2019](#)

[Terugblik op publieksmoment Plan Stuivenberg \(5 oktober 2019\) met weergave van alle ideeën en participatie](#)

Rol AG Vespa

[Gebiedsregisseur](#)

Partners

ZNA

OCMW Antwerpen

District Antwerpen

Ontwerper

Korteknie Stuhlmacher Architecten, Bovenbouw Architecten en BOOM Landscape: winnaar Open Oproep Vlaams

Bouwmeester

Stramien & Partners: herbestemmingsonderzoek

Subsidies

Vlaams Stadsvernieuwingsfonds

Thema

[Stedelijke ontwikkeling](#)

Openbaar domein

Status

In realisatie

Tags

stedelijke ontwikkeling

publieke ruimte